

Kerk zijn bij maatschappelijke vraagstukken

door Anieljah de Kraker

Casus: Platform Kerk en Aardbeving en Geestelijke verzorging in de aardbevingsregio.

Kans: voorbereiden op een crisissituatie

Aanleiding voor geestelijke verzorging in het aardbevingsgebied van Groningen

Dominees merkten: ten gevolge van de onzekerheid, stress bij schade afhandeling en gevoel van onveiligheid die de bevingen met zich mee brengen neemt de pastorale vraag toe. Een aantal dominees hebben zich verenigd in een platform: Platform Kerk en Aardbeving (PKA), om te kijken wat ze kunnen betekenen in deze situatie. Een afvaardiging heeft het probleem aangekaart bij het ministerie van EZK. 'niet alleen scheuren in muren, maar ook scheuren in zielen'. Zodoende is geld vrijgemaakt voor de geestelijk verzorgers die zich voor drie tot tien jaar kunnen inzetten voor bewoners.

Bijdragen Platform Kerk en Aardbeving

- Aankaarten van het probleem bij de (lokale) overheid.
 - o Als kerk heb je ogen en oren binnen de samenleving.
 - o Signaleer jij momenteel trends?
- Genereren media aandacht om het verhaal van onzichtbaar leed naar buiten te brengen. (Krant, televisie uitzendingen).
- Initiatieven binnen kerken: Aandacht voor duurzaamheid.
- Publiceren opiniestukken. O.a. op website: kerkenaardbeving.nl.

Huidig onderzoek

Bijdrage van geestelijke verzorging in het aardbevingsgebied van Groningen

Welke acties worden ondernomen?

Hoe vindt samenwerking plaats?

Wat is nodig om het werk vorm te kunnen geven?

Geestelijk verzorgers: laagdrempelig contact

Verschillende fasen bij een ramp

- Acute fase
- Nafase
- Voorbereiding

Kansen voor de kerk:

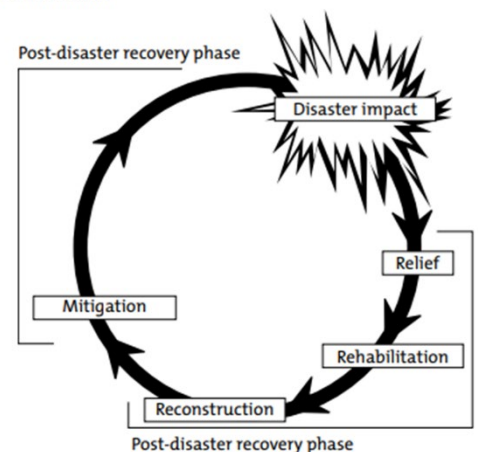
- Contact vanuit de kerk met de lokale overheid?
 - o De kerk is een afspiegeling van de maatschappij: zij zijn ook geïnteresseerd in jou! Je kunt wat bieden!
 - o In beleidsplannen wordt gedacht aan geestelijke verzorging bij rampen en crisissituaties, lokale overheid neemt niet zomaar contact op. Vindt er afstemming plaats?
 - o Wees bekend met het rampen en crisis beleid van je gemeente.

In Duitsland en de Verenigde Staten is geestelijke verzorging bij rampen een aparte specialisatie waartoe scholing en training wordt aangeboden

Kans voor de kerk in Nederland?

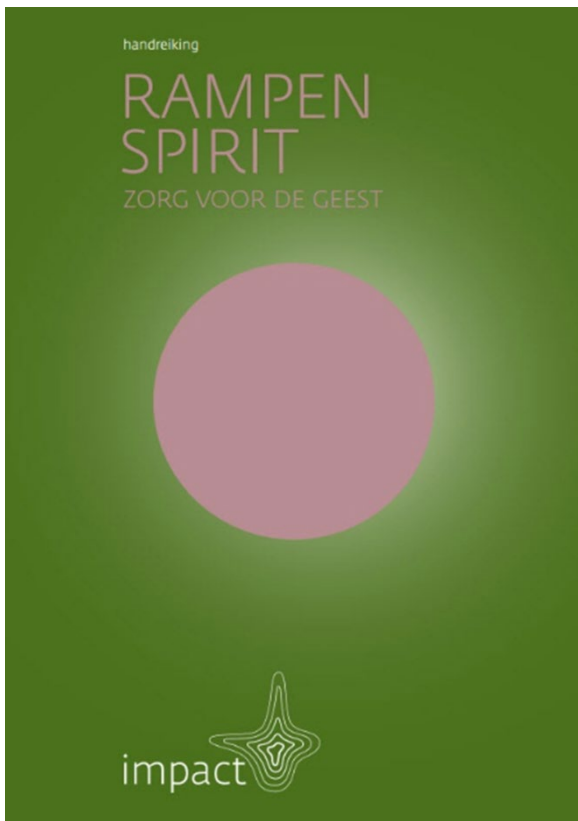
- Er zijn beleidsdocumenten geschreven voor geestelijke verzorging bij rampen in Nederland. In de praktijk besteden lokale kerken hier nog niet veel aandacht aan.
 - o Bijvoorbeeld Rampenspirit. (Michel Dückers, Magda Rooze, 2011) Online te raadplegen via impact-kenniscentrum.nl.
- Vanuit de overheid wordt het beleid bij rampen georganiseerd door de GGD en de lokale overheid. <https://www.impact-kenniscentrum.nl/nl/toolkits/ggd-toolkit-psh>. Hier vind je ook de momenten/documenten waarbij potentieel wordt gedacht aan geestelijk verzorgers.

Credit: Church World Service

Waarom voorbereiden?

- Op het moment dat de nood aan de man is kan goede samenwerking plaatsvinden met de georganiseerde hulpverlening doordat er in een eerder stadium overleg heeft plaatsgevonden.
- Hulpverlening maakt impact! Ook op je gemeenteleden als zij erbij betrokken zijn. Kennis van reacties van getroffenen, maar ook van wat het met je zelf kan doen, komt hulpverlening en zelfzorg ten goede. Ook de hulpverlener heeft hulp nodig.
- Het is niet pas van nut wanneer zich een noodsituatie voordoet. De voorbereiding kan ook ondersteunend zijn bij het signaleren en ondersteunen bij individuele crisissituaties.

QUICKLIST RAMPENSPIRIT

wat te doen als geestelijk verzorger bij een ramp of crisis

algemeen

- heb oog voor de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van alle getroffenen (vergeet hulpverleners en vrijwilligers niet)
- stem uw inzet en initiatieven af met autoriteiten en relevante hulp-, zorg- en dienstverleners
- wees alert op maatschappelijke en culturele gevoeligheden

zorg voor uzelf

- blijf kalm, raak niet in paniek
- waak over uw eigen veiligheid, gezondheid en welzijn
- laat u niet teveel meeslepen, neem op tijd uw rust

zorg voor getroffenen

- verschaf sociale steun en bevorder:
 - een gevoel van veiligheid
 - kalmte
 - een gevoel van zelf- en groepseffectiviteit
 - verbondenheid met anderen
 - hoop
- sluit aan op de veerkracht en behoeften van getroffenen
- bied noodhulp, ondersteun bij zingeving en draag bij aan verbinding
- richt u op luisteren en zien, balanceer tussen spreken en zwijgen; tussen laten en maken
- signaleer problemen en bemiddel zodra hulp van professionele hulp-, zorg- en dienstverleners gewenst is

Bron: Rampenspirit: zorg voor de geest; een handreiking voor geestelijk verzorgers bij een ramp of crisis
© Impact www.impact-kenniscentrum.nl

Inhoud Light Our Way:

- 1) Basisconcepten (o.a. wat is spiritualiteit en hoe beïnvloed een ramp spiritualiteit)
- 2) Verschillende typen van geestelijke zorg
- 3) Emotionele zorg en haar relatie tot spirituele zorg
- 4) Spirituele zorg op de lange termijn, in de herstel en nase van een ramp
- 5) Emotionele en spirituele zorg voor de zorgverlener

In Amerika zijn diverse handleidingen te vinden op het internet, ook vanuit kerkgenootschappen.

Hoe bereiden we ons voor vanuit de kerk in Nederland?

